

SOOME LINNUMEESTE RÖÖVLINNUVAATLUSTEST PÄRNUMAAL 1996. AASTAL

Koostanud Aivo K l e i n
Nigula Looduskaitseala, Pärnu 2, Kilingi-Nõmme,
Pärnumaa EE3622

Suhteliselt hästi säilinud ja mitmekülgne loodus, vastuvõetav hinnatase ja suhteline turvalisus on põhjused, mis muudavad Eestimaa viimasel ajal üha aktiivsema loodusturismi objektiks. Praeguse avatuse tingimustes leiab avastamisrõõmu meie loodusest iga huviline, olgu selleks siis lihtne turist või tõsiteadlane. Linnuvaatlused Eestis loodusturismi ühe ilminguna on viimasel ajal populaarsust võitnud paljude välismaalaste hulgas.

Mullu sügisel Kabli linnujaamas Soome vaatlejatega kohtudes palusin neilt andmeid Pärnu maakonnas kohatud röövlindude kohta. Hiljuti saabunud info üllatas tõsiselt - väga korrekselt vormistatud ja kergesti kasutatavad lehed 18 liigi kohta, kokku üle 130 vaatluse. Vaatlusandmeid saatsid *M. Bruun, S. Cairenius, R. Lammin-Soila, M. Leivo, J. Nordblad, G. Nordenswan, M. Rekilä* ja *T. Pettay*.

Osa neist andmetest on oluliseks täienduseks Kabli linnujaamas sügishooajal ja "Kotka" töögrupi poolt kogutule, kuid seas on ka mõned "pärlid" (tabel 1). Viimastest on olulisemad ehk Kablis nähtud **mustharksaba** (seni viimane vaatlus Pärnumaal pärineb 1992. aastast), **stepiloorkull** (täiesti uus liik Pärnumaa linnunimestikus) ning kolme päeva jooksul tehtud vaatlused **punajalg-pistriku** kohta, mis viitavad liigi laiaulatuslikule ja ilmselt viimaste aastate suurimale liikumisele Eestis.

Teistest liikidest kohati **herilaseviud** (kokku 15 isendit /neist vähemalt 9 rändel), **merikotkast** (15/3), **roo-loorkulli** (62/27), **välja-loorkulli** (7/1), **soo-loorkulli** (22/3), **kanakulli** (7/2), **raudkulli** (33/?), **hiireviud** (109/?), **karvasjalg-viud** (3/2), **väike-konnakotkast** (37/2), määramata konnakotkast (7/1), **kalakotkast** (3/1), **väikepistriku** (5/?; vt. tabel 1), **rabapistriku** (6/?; vt. tabel 1), **lööpistriku** (14/?) ja **tuuletallajat** (11/5). Vastavalt T. Pettay, J. Nordbladi jt. suulisele infole on neil rohkesti vaatlusi ka Lääne- ja Saaremaalt .

Kindlasti tekib lugejal nüüd küsimus andmete kättesaadavusest, sest üks ole bongarlus - vaid enesele vaatlemine ja andmete kogumine - pälvinud kriitikat meiegi ajakirjanduses. Siinkohal on hea meel teatada, et 7.-9. veebruaril 1997 asutati Helsingis uus linnuühing, mille peamiseks eesmärgiks saab olema linnuvaatluste edendamine Eestis. Ühingu moodustamisele oli Eestist ettekandega kutsutud ka käesoleva artikli

koostaja. Ettekandes paluti anda ülevaade Eesti ornitoloogia hetkeseisust ja - mida tahaks eriti rõhutada - tunti tõsist huvi, millised andmed ja millises vormis esitatuna oleksid väärt täiendama ka Eesti

Tabel 1. Mõnede kulliliste esinemine Pärnumaal 1996. a. Number ja järgnev täht "y" märgivad linnu vanust kalendriaastates; suurtähed N ja S lennusuundi (põhi ja lõuna) ning tärn (*) Linnuharulduste komisjoni poolt seni kinnitamata andmeid.

Table 1. Data on occurrence of some raptors in Pärnu district, 1996. Legend: number with following 'y' - age as calendar years; 'N' - north, 'S' - south; '*' - lacking the acceptance by the Rarities' Committee.

Kuupäev Date	Arv No.	Täpsem teave Detailed information	Vaatluskoht Location	Vaatleja(d) Observer
Must-harksaba (<i>Milvus migrans</i>)				
22.05.96	1	ad → S	Kabli	M.Bruun
Stepi-loorkull (<i>Circus macrourus</i>)				
*03.05.96	1	3y (?) ♀ → N	Kaasiku	M.Leivo
Väikepistrik (<i>Falco columbarius</i>)				
12.9.96	1		Häädemeeste	T.Pettay, J.Nordblad, M.Rekilä, G. Nordenswan
01.10.96	2		Kabli	T.Pettay, J.Nordblad, M.Bruun, G. Nordenswan
02.10.96	2			
Rabapistrik (<i>Falco peregrinus</i>)				
*20.05.96	1	"kohalik"		M.Bruun, S.Cairenius, J.Nordblad, T.Pettay
01.10.96	2	1 ad. ja 1 juv.	Kabli	T.Pettay, J.Nordblad, M.Bruun, G.Nordenswan
02.10.96	3	1 ad. ja 2 juv.	Kabli	
Punajalg-pistrik (<i>Falco vespertinus</i>)				
24.08.96	2	1y "kohalik"	Kaasiku	M.Leivo
24.08.96	15	10 lindu 1y; 5 rändajad	Kabli	M.Leivo
24.08.96	1	1y "kohalik"	Uulu	M.Leivo
25.08.96	3	3 juv. kell 16.45	Kaasiku	M.Bruun
25.08.96	2	2 juv. kell 19.00	Metsaküla	M.Bruun
26.08.96	2	2 juv.	Häädemeeste	G.Nordenswan
26.08.96	1	1 juv.	Uulu	G.Nordenswan
26.08.96	1	1 juv. → N	Häädemeeste	M.Bruun
26.08.96	1	1 juv. → N	Kaasiku	M.Bruun
26.08.96	1	1 juv. "kohalik"	Uulu	M.Bruun
26.08.96	2	2 juv. → N		M.Bruun

Ornitoloogiaühingu jt. andmebaase. Selline koostöövalmidus on ilmselt ainult teretunud, olgugi EOÜ viimasel ajal jõudsalt oma liikmeskonda laiendanud ja erinevaid linnuprojekte populariseerinud. Näiteks vaadeldi meie vaatlejate poolt Pärnumaal 1996. aasta sügisperioodil vaid ühte punajalg-pistrikku ja sellegi määrang jäi kaheldavaks!

Oma hea varustuse, optika ning määrajatega, ja mis seal salata - paremate finantsvõimalustega on soomlastel ka suuremad võimalused reisida "haruldustejahil" mööda Eestimaad. Miks mitte siis meidki teavitada binokli või vaatlustoru orbiiti sattunud lindudest?! Röövlindude vaatlused moodustavad tegelikult ainult ühe osa sellest, mis on talletatud nende meeste välipäevikutes. Samavõrd huvitavaid vaatlusi on ka värvuliste, haneliste jt. kohta. On oluline, et need andmed ka meieni jõuaksid! Seepärast loodan, et koostöö saab olema edaspidigi vastastikku kasulik ja rikastav.

Raptors observed by Finnish birders in Pärnu district, 1996

Eight Finnish birders made 130 raptor observations in Pärnu district, 1996. They met 18 raptor species, of these *Circus macrourus* was seen for the first time in the district and *Milvus migrans* for the first time since 1992. In three days a significant movement of *Falco vespertinus* was detected. For data on some rarer species see Table 1. The author discusses how to gather and use data from well-equipped bird tourists visiting Estonia.

NÕVA KASSIKAKKUEDEST

Tiit R a n d l a
Nõva, Läänemaa

Nõva kandi hõredad rannamännikud, mis vahelduvad soosiilude ja väikejärvedega, on kassikakule Loode-Eestis meeliselupaigaks. Ühe paari tegevust jälgisin aastail 1969...1982, kahe paari tegutsemist aga lähemalt alates 1987. aastast oma maakodu vahetus läheduses. Vaisi-Tuksi joonel on teada umbes 8 km lõigul kolme paari territooriumid, lähimate pesade vahekaugus on olnud vaid napilt 3 km. Seejuures on inimkõrvale ühest ja samast kohast selgelt kuulda kahe erineva paari esindajate hõiked.